

Sygn. akt I C 600/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant – Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 14 maja 2019 r. w C.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S. A. z siedzibą w B.

przeciwko M. T.

o zapłatę

orzeka

I. nakaz zapłaty z dnia 13 grudnia 2017 r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 2968/17 uchyla i powództwo oddala;;

II. zasądza od powoda (...) S. A. z siedzibą w B. na rzecz pozwanej M. T. kwotę 1234 zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 600/18

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w B. w pozwie z dnia 14 listopada 2017 r. wnosił o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej M. T. kwoty 5056,49 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 25 października 2017 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana zobowiązała się, przez podpisanie dnia 17 lutego 2015 r. weksla, do zapłaty w dniu 24 października 2017 r. kwoty wskazanej w wekslu w wysokości 5056,49 zł. Powód wezwał pozwaną w dniu 24 września 2017 r. do wykupu weksla, jednak do dnia wniesienia pozwu pozwana nie dokonała żadnej wpłaty. Na podstawie pkt 13.1. umowy powód żądał zasądzenia odsetek umownych za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 25 października 2017 r. do dnia zapłaty

Do pozwu powód dołączył weksel w którym M. T. zobowiązała się do zapłaty kwoty 5056,49 zł w terminie do 24 października 2017r. (weksel k. 5 akt).

Sąd Rejonowy w Ciechanowie w dniu 13 grudnia 2017 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, którym uwzględnił żądanie powoda w całości (nakaz k. 15 akt).

Pozwana M. T. otrzymała odpis nakazu w dniu 12 stycznia 2018 r. (potwierdzenie odbioru pisma k. 17 akt).

W dniu 24 stycznia 2018 r. pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika adwokata M. S., wniosła o uchylenie nakazu zapłaty, oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Ponadto wniosła o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nakazu ze względu na charakter zgłoszonych zarzutów.

W uzasadnieniu zarzutów pozwana zakwestionowała zarówno istnienie jak i rozmiar zobowiązania wekslowego, datę wymagalności roszczenia deklarowaną przez powoda jak również roszczenie odsetkowe. Pozwana podniosła, że udzielona jej przez powoda kwota pożyczki była wielokrotnie mniejsza od kwoty wpisanej w wekslu i blankiet weksla został wypełniony nieprawidłowo, niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym. Załączony do pozwu weksel miał zabezpieczać wiarygodność wynikającą z określonego stosunku zobowiązaniowego, natomiast pozwana nigdy nie upoważniła powoda do wypełnienia weksla na kwotę dochodzoną pozwem, gdyż nie odpowiada ona wysokości jej faktycznego zadłużenia.

Odnosząc się do treści umowy pozwana podniosła, iż zawiera ona klauzule niedozwolone zastrzegające na rzecz powoda opłaty nienależne i rażąco wygórowane. W szczególności dotyczy to kosztu ubezpieczenia, kosztu opłaty przygotowawczej, wynagrodzenia umownego oraz innych działań. Pozwana została obciążona obowiązkiem zapłaty składki ubezpieczeniowej w wysokości 6492 zł, opłaty przygotowawczej w wysokości 636 zł oraz wynagrodzenia umownego w wysokości 1052 zł przy kwocie udzielonej pożyczki 5500 zł. W sytuacji gdy faktycznie udzielona pożyczka wynosiła 5500 zł, pozwana spłaciła ją dotychczas w wysokości 9291 zł. Ponieważ kwota już przez pozwaną zapłacona przekracza znacznie udzieloną pożyczkę, dalsze żądanie spłat jest niezgodne z zasadami współżycia społecznego, o których jest mowa w art. 5 k.c. W tej sytuacji pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

W piśmie procesowym z dnia 16 maja 2018 r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Powód wskazał, że dołączony do pozwu weksel „in blanco” wystawiony został i podpisany przez pozwaną jako weksel gwarancyjny zabezpieczający umowę gotówkową nr (...) - (...), która została zawarta w dniu 17 lutego 2015 r.. W umowie pożyczki pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz pożyczkodawcy kwotę 13680 zł jako całkowity koszt pożyczki, która miała być spłacona w 36 miesięcznych ratach po 380 zł każda rata. Doliczone do pożyczki wynagrodzenie za jej udzielenie stanowi umowne wynagrodzenie za możliwość skorzystania ze środków finansowych pożyczkodawcy przez okres w jakim pożyczkobiorca ma prawo nimi dysponować. Zobowiązanie się kredytobiorcy do zawarcia umowy ubezpieczenia stanowi dozwolony przez prawo sposób zabezpieczenia spłaty zobowiązania. Powyższe wynika z art. 30 ust 1 pkt 14 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Powiązanie umowy pożyczki z umową ubezpieczenia nie stanowi klauzuli abuzywnej. Zgodnie z pkt 11.1 umowy pożyczkodawca może wypowiedzieć warunki umowy w przypadku braku wpłat za 2 okresy płatności, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległych rat pożyczki w terminie 7 dni. Pozwana wpłaciła na rzecz powódki kwotę 9375 zł, po czym zaprzestała spłaty należności. Ze względu na zaległość w spłacie za lipiec i sierpień 2017 r., powódka pismem z dnia 22 sierpnia 2017 r. wezwała pozwaną do spłaty zaległości w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy, a następnie pismem z dnia 24 września 2017 r. wypowiedziała jej umowę wzywając do spłaty pożyczki zgodnie z umową. Ponieważ pozwana do dnia wypowiedzenia pożyczki wpłaciła kwotę 9375 zł, to do zapłaty pozostała kwota 4176 zł stanowiąca sumę niespłaconych rat pożyczki oraz 835,20 zł odsetek naliczonych zgodnie z pkt 11.2 umowy i 45,29 zł tytułem odsetek dziennych za opóźnienie naliczonych na podstawie pkt 13.1 umowy (pismo k. 47-50 akt).

W odpowiedzi na stanowisko powoda, pozwana w piśmie z dnia 4 czerwca 2018 r., wskazała, że powód domaga się wyłącznie płat nienależnych oraz oprocentowania tych kwot. Pozwana podkreśliła, że udzielono jej pożyczki w wysokości 5500 zł, jednocześnie obciążając obowiązkiem zapłaty kwoty 6492 zł z tytułu składki ubezpieczeniowej, opłaty przygotowawczej w kwocie 636 zł, wynagrodzenia umownego w kwocie 1052 zł, również odsetek umownych w wysokości 11,98% rocznie. Tym samym całkowity pozaodsetkowy koszt udzielonej pożyczki przerósł o 2680 zł kwotę pożyczki wypłaconej pozwanej. Opłaty te zostały naliczone zostały w oparciu o niedozwolone postanowienia umowne. Głównym celem powoda było zapewnienie dodatkowego wynagrodzenia dla pożyczkodawcy. Powód w żaden sposób nie wyjaśnił przyczyn wysokiej składki ubezpieczeniowej, aż w wysokości 6492 zł, co odpowiada 118% kwoty

udzielonej pożyczki. Ponadto pozwana podkreśliła, że na mocy umowy pożyczki została obciążona dodatkowymi opłatami w łącznej wysokości 8180zł. Takie działanie powoda jest nie tylko niezgodne z zasadami współzycia społecznego ale również stanowi próbę obejścia przepisów ustawy dotyczących odsetek maksymalnych. Suma opłat dodatkowych stanowi ponad 148% kwoty pożyczki oddanej do dyspozycji pozwanej, a dodatkowo powód naliczył od kwoty pożyczki oprocentowanie w wysokości 11,98%. Powód obciążył zatem pozwaną opłatami dodatkowymi przewyższającymi ponad 8 krotnie kwotę kapitałowych odsetek maksymalnych, które byłyby należne pożyczkodawcy (pismo k. 76-79 akt).

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana M. T. zawarła z (...) sp. z (...) w B. w dniu 17 lutego 2015 r. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) - (...). Strony umówiły się, że (...) sp. z (...) w B. wypłacił pozwanej kwoty pożyczki 5500 zł. W zamian za udzieloną pożyczkę pozwana zobowiązała się do spłacenia łącznej kwoty 13680 zł w 36 miesięcznych ratach po 380 zł. Na ustaloną kwotę do spłacenia składały się: kwota faktycznie wypłaconej pożyczki 5500 zł, koszty ubezpieczenia 6492 zł, opłata przygotowawcza 636 zł oraz oprocentowanie.

Zgodnie z pkt 7 umowy zabezpieczeniem udzielonej pożyczki był weksel „in blanco”, który mógł wypełnić pożyczkodawca do wysokości nie spłaconej kwoty wynikającej z umowy. Umowa w pkt 11.1 przewidywała, że pożyczkodawca może wypowiedzieć warunki umowy w przypadku braku wpłat za 2 okresy płatności, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległych rat pożyczki w terminie 7 dni. Ponadto w myśl pkt 13 umowy jeżeli pożyczkodawca nie zapłaci w terminie poszczególnych rat pożyczki, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego pożyczkodawca nalicza odsetki umowne za każdy dzień zwłoki w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP (dowód: kserokopia umowy k. 25-34, 57-73 akt).

Ponadto umowa pożyczki była zabezpieczona przez jej ubezpieczenie w C. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) na okres 36 miesięcy od dnia 17 lutego 2015 r. do dnia 16 lutego 2018r. Składka ubezpieczeniowa wynosiła 6492 zł i w całości obciążała M. T.. W ramach ustalonych w umowie ubezpieczenia zawartej z (...) zasad rozliczania składki, kwota 369,36 zł była przekazana na rachunek (...) Towarzystwa (...), a pozostała kwota (...),64 stanowiła wynagrodzenie ubezpieczającego (dowód: pismo k. 86 akt, umowa ubezpieczenia k. 87-95 akt).

(...) sp. z (...) w B. przeszedł restrukturyzację polegającą na połączeniu (...) sp. z (...) w B. z (...) S.A. (...) sp. z (...) w B. z (...) S.A. w B. nastąpiło na podstawie art. 492§1 pkt 1 k.s.h. i na powoda przeszły wierzytelności na zasadzie sukcesji generalnej (dowód: opis KRS k. 9-12 akt).

Pozwana wpłaciła na rzecz powódki kwotę 9375 zł, po czym zaprzestała spłaty należności. Ze względu na zaległość w spłacie za lipiec i sierpień 2017 r. powódka pismem z dnia 22 sierpnia 2017 r. wezwała pozwaną do spłaty zaległości w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy, a następnie pismem z dnia 24 września 2017 r. wypowiedziała jej umowę wzywając do spłaty pożyczki zgodnie z umową. Ponieważ pozwana do dnia wypowiedzenia pożyczki wpłaciła kwotę 9375 zł, to do zapłaty pozostała kwota 4176 zł stanowiąca sumę niespłaconych rat pożyczki oraz 835,20 zł odsetek naliczonych zgodnie z pkt 11.2 umowy i 45,29 zł tytułem odsetek dziennych za opóźnienie naliczonych na podstawie pkt 13.1 umowy (dowód: wyliczenie należności k. 60-61 akt, wezwanie do zapłaty k. 62 akt, wypowiedzenie umowy k. 63 akt, wyliczenie odsetek k. 64-73 akt).

Pozostałej części należności dochodzonej pozwem pozwana nie zapłaciła (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Jako wiarygodne Sąd ocenił dokumenty, gdyż ich prawdziwość nie budzi wątpliwości i żadna ze stron w toku procesu ich nie kwestionowała. Pozwana nie kwestionowała wystawienia weksla i jego prawdziwości, a jedynie wskazała, iż weksel nie powinien być przez powoda wypełniony, gdyż jej zdaniem spłaciła pożyczkę w całości.

Strony zgodnie przyznały fakt zawarcia umowy, jej warunków, a ponadto powód przyznał, że pozwana wpłaciła łącznie kwotę 9375 zł. Zdaniem powoda pozostała do dopłaty kwota dochodzona pozwem, zgodnie z warunkami umowy i na taką kwotę opiewa weksel. Natomiast zdaniem pozwanej kwota na jaką został wypełniony weksel dotyczy sum nienależnych.

Stan faktyczny sprawy w zasadzie był niesporny, natomiast przedmiotem sporu była okoliczność czy powód nie nadużył prawa poprzez żądanie od pozwanej spłaty pożyczki, która została obciążona dodatkowymi opłatami w łącznej wysokości 8180 zł. Pozwana podkreśliła, że takie działanie powoda jest nie tylko niezgodne z zasadami współżycia społecznego ale również stanowi próbę obejścia przepisów ustawy dotyczących odsetek maksymalnych. Ze stanowiskiem pozwanej nie zgodził się powód. Powyższe dotyczy jednak oceny prawnej a nie stanu faktycznego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko pozwanej jako zobowiązanej z weksla, gdyż prawdziwość weksla i jego treść nie nasuwała wątpliwości (art. 485 § 2 k.p.c.). Pozwana w ustawowym terminie zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. To zaś skutkowało koniecznością przeprowadzenia rozprawy i wydania rozstrzygnięcia dotyczącego tego nakazu zapłaty.

Jak wspomniano wyżej podstawą wydania nakazu zapłaty był weksel. Załączony do akt sprawy weksel spełniał wszystkie warunki z art. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo Wekslowe (Dz.U.2016.160 j.t.), zawierając nazwę weksel w samym tekście dokumentu, polecenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, nazwisko osoby, która ma zapłacić, oznaczenie miejsca i terminu płatności, nazwę osoby na której rzecz zapłata ma być dokonana, oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla, podpisy wystawców weksla. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z wekslem in blanco uregulowanym w art. 10 prawa wekslowego, który stanowi wyjątek od wymagań określonych w art. 1 i 2 prawa wekslowego. Zgodnie z tym przepisem jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza weksla zasłaniać się, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Ten weksel niezupełny charakteryzuje się tym, że istnieje porozumienie między wystawcą weksla a osobą, której wystawca wręczył weksel w celu późniejszego jego uzupełnienia. Takie porozumienie (umowa) zostało zawarte i załączone do akt sprawy, podobnie deklaracja wekslowa podpisana przez pozwaną. Stronami porozumienia była pozwana i powód. Ciężar udowodnienia, że weksel in blanco został wypełniony niezgodnie z umową spoczywa na pozwanej (art. 6 kc.). Pozwana zgłosiła zarzuty ze stosunku podstawowego podnosząc niezgodność wypełnienia weksla z umową i opartą na niej deklaracją wekslową. Tym samym spór z płaszczyzny prawa wekslowego przeniósł się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego tj. stosunku podstawowego, który zabezpieczał weksel. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem weksel gwarancyjny nie jest wekslem abstrakcyjnym lecz wekslem gwarantującym wykonania zobowiązania, a więc "kauzalnym" (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1970 roku (...) 407/70 Lex nr 14096, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2010 roku IV CSK 49/10 publ. lex nr 885024).

Kwestią sporną między stronami było to, czy umowa nie zawiera klauzul abuzywnych oraz czy pozwana wywiązała się w sposób prawidłowy z umowy pożyczki. Ponieważ umowa została zawarta przed 11.03.2016 r., nie mają do niej zastosowania przepisy o kredycie konsumenckim. Umowa podlega przepisom dotychczasowym, a więc koszty ponoszone przez konsumenta na tej podstawie nie są ograniczone według art. 36a–36c ustawy o kredycie konsumenckim. Postanowienia umowy, które wprowadzają takie koszty, należy wówczas oceniać stosownie do ogólnych przepisów zmierzających do ochrony konsumenta, w szczególności normujących zagadnienie klauzul abuzywnych (art. 385¹ i n. k.c.), a także przepisów odsyłających do zasad współżycia społecznego (np. art. 5 i art. 58 § 2 k.c.).

Zgodnie z art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. § 2 przytoczonego przepisu stanowi,

że w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Z uwagi na stanowiska stron konieczne stało się zbadanie przez Sąd ich zgodnego zamiaru i celu zawartej umowy. W ocenie Sądu analizę wywiązania się przez pozwaną ze zobowiązań umownych i osiągnięcia przewidzianego w umowie celu należy dokonać w kontekście zamysłu prawodawcy dotyczącego ochrony konsumentów.

Odnosnie warunków zawartych w umowach (...) wypowiedział się Trybunał (...) w wyroku z dnia 13 września 2018 r. (Dz.U.U.E.C.2018/C 408/24, Dz.U.U.E.C z dnia 12 listopada 2018 r.) Trybunał stwierdził, że „artykuł 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on przepisom krajowym takim jak te będące przedmiotem postępowania głównego, pozwalającym na wydanie nakazu zapłaty opartego na wekslu własnym, który stanowi gwarancję wiarygodności powstałej z umowy kredytu konsumenckiego, w sytuacji gdy sąd rozpoznający pozew o wydanie nakazu zapłaty nie jest uprawniony do zbadania potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków tej umowy, jeżeli sposób wykonania prawa do wniesienia zarzutów od takiego nakazu nie pozwala na zapewnienie przestrzegania praw, które konsument opiera na tej dyrektywie”.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy nr 93/13/EWG, państwa członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków. Przepis ten był przedmiotem bogatej interpretacji ze strony Trybunału Sprawiedliwości, który wskazał, że do sądu krajowego należy wyłącznie i jedynie wykluczenie stosowania nieuczciwego warunku umownego, tak aby nie mógł on wywoływać wiążącego skutku wobec konsumenta, przy czym sąd ów nie jest uprawniony do zmiany treści tego warunku. Aby tego dokonać, sąd krajowy ma obowiązek z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem stosowania dyrektywy nr 93/13/EWG, a dokonując tej oceny, zniwelować nierówność istniejącą pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą w sytuacji, gdy sąd ten dysponuje elementami stanu faktycznego i prawnego, które są niezbędne w tym celu. Trybunał Sprawiedliwości zwracał uwagę, że pełna skuteczność ochrony przewidzianej przez dyrektywę wymaga, aby sąd krajowy, który z urzędu stwierdza nieuczciwy charakter warunku umownego, mógł wyciągnąć wszystkie konsekwencje z tego stwierdzenia, bez oczekiwania na to, aby konsument poinformowany o swoich prawach złożył oświadczenie, domagając się stwierdzenia nieważności rzeczonego warunku. Z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości wynika w sposób bezsporny obowiązek działania sądu z urzędu w sposób zapewniający ochronę praw konsumentów.

Powyższe zasady mają również zastosowanie w sprawach postępowań, w których wydawane są nakazy zapłaty. Przede wszystkim, krajowe prawo musi umożliwiać, w ramach postępowania w sprawie wydania nakazu zapłaty, względnie w ramach postępowania egzekucyjnego w przedmiocie nakazu zapłaty, kontrolę z urzędu potencjalnie nieuczciwych warunków odnośnej umowy

Postępowanie nakazowe regulują przepisy art. 484¹ i następne k.p.c. Przypadki, w których sąd może wydać nakaz zapłaty, są wskazane w art. 485 § 1–3 k.p.c. Zgodnie z art. 485 § 2 k.p.c, sąd wydaje nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla należycie wypełnionego, którego prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. Problematyczne okazuje się, w kontekście wyroku Trybunału Sprawiedliwości, łączenie zobowiązań konsumenckich z zobowiązaniem wekslowym. Tradycyjnie na gruncie prawa wekslowego przyjmuje się bowiem, że samo podpisanie dokumentu (weksla), spełniającego ustawowe wymagania co do formy, zobowiązuje wystawcę i innych dłużników wekslowych. Tak zwany wewnętrzny stosunek nie ma istotnego znaczenia dla powstania zobowiązania wekslowego. Zgodnie z art. 101 pkt 2 prawa wekslowego, weksel własny zawiera „przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej”. Zatem wystawienie weksla kreuje abstrakcyjne zobowiązanie zapłaty sumy wekslowej. Na podstawie weksla wierzyciel wekslowy może domagać się od dłużnika zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej. Wyrażone w treści weksla polecenie zapłaty jest bezwarunkowe. Wierzyciel wekslowy w procesie nie ma zatem obowiązku odwoływania się do stosunku podstawowego, co oznacza, że wystarczającą podstawą do wydania nakazu zapłaty jest prawidłowo wypełniony weksel. Wreszcie wystawienie i wręczenie wierzycielowi weksla gwarancyjnego

ma na celu, aby wierzyciel w razie niezaspokojenia go w umówionym terminie płatności miał prawo skarżyć dłużnika na podstawie wręzonego mu weksla, zamiast skarżyć go na podstawie zasadniczego zobowiązania. Zarzuty dotyczące samej umowy pożyczki oraz samego stosunku podstawowego mogą być podnoszone w ramach rozpoznawania żądania opartego jedynie na płaszczyźnie wekslowej, ale w takiej sytuacji sąd o tyle tylko sięga do łączącego strony stosunku podstawowego, o ile bada prawidłowość wypełnienia weksla in blanco z deklaracją wekslową. Jednakże wyrok utrzymujący w mocy nakaz zapłaty z tak wypełnionego weksla nadal jest wyrokiem odnoszącym się do roszczenia wekslowego, chyba że (np. skutek wykazania w toku procesu, że roszczenie wekslowe nie istnieje) powód zmieni podstawę faktyczną swego żądania.

W przypadku sporów z konsumentami, którzy dla zabezpieczenia umowy z przedsiębiorcą podpisali weksel, orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości wywraca całkowicie logikę leżącą dotychczas u podstaw orzeczeń wydawanych przez polskie sądy w sprawach wekslowych. Trybunał Sprawiedliwości na nowo wiąże (dotychczas oderwany) stosunek wekslowy ze stosunkiem podstawowym pomiędzy stronami umowy i nakazuje sądowi badać z urzędu, czy postanowienia umowy podstawowej nie naruszają interesu konsumentów.

Gdy sąd wydał nakaz zapłaty na podstawie weksla, a pozwany konsument zgłosił zarzuty wobec tego nakazu (art. 493 k.p.c.), spór zostaje wtedy przeniesiony na grunt stosunku podstawowego (tj. stosunku wynikającego z umowy o kredyt konsumencki).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, opierając się o zgromadzony materiał dowodowy stwierdzić należy, że celem zawarcia umowy pożyczki miało być udostępnienie pożyczki pozwanej, która miała następnie ją zwrócić za opłatą za udzieloną pożyczkę. Na marginesie wskazać należy, że gdyby się okazało, że nie da się stwierdzić, jak strony rozumiały sporne postanowienia umowy w chwili jej zawarcia, sąd powinien ustalić ich znaczenie według wzorca obiektywnego, opartego na założeniu, że zastosowanie reguł z art. 65 § 1 k.c. nakazuje otoczyć ochroną adresata oświadczenia woli, który przyjął je, określając jego treść przy zastosowaniu starannych zabiegów interpretacyjnych. (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 stycznia 2011 roku, sygn. I CSK 193/10)

W świetle przedstawionych rozważań należało przyjąć, że pozwana zrealizowała przedmiot i cel umowy wpłacając powodowi kwotę 9375 zł, co w sytuacji udostępnienia jej kwoty 5500 zł należy uznać za godziwe wynagrodzenie w ramach zawartej umowy kredytowej. Zdaniem Sądu dalsze żądanie zapłaty narusza zasady współzycia społecznego określone w art. 5 k.c. Wskazuje na to okoliczność, że powódka została obciążona dodatkowymi opłatami w łącznej wysokości 8180 zł. W szczególności za nie dającą się pogodzić z tymi zasadami należy przyjąć okoliczność, że umowa pożyczki była zabezpieczona przez jej ubezpieczenie w C. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) na okres 36 miesięcy od dnia 17 lutego 2015 r. do dnia 16 lutego 2018r. w wysokości 6492 zł. Zobowiązanie się kredytobiorcy do zawarcia umowy ubezpieczenia stanowi dozwolony przez prawo sposób zabezpieczenia spłaty zobowiązania. Powyższe wynika z art. 30 ust 1 pkt 14 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim i powiązanie umowy pożyczki z umową ubezpieczenia nie stanowi klauzuli abuzywnej. Jednakże składka ubezpieczeniowa nie może być rażąco wysoka i w większej części stanowić dodatkowy dochód pożyczkodawcy. Należy podkreślić, że składka ubezpieczeniowa w wysokości 6492 zł w całości obciążała M. T.. W ramach ustalonych w umowie ubezpieczenia, zawartej przez (...) z ubezpieczycielem, zasad rozliczania składki kwota 369,36 zł była przekazana na rachunek (...) Towarzystwa (...), a pozostała kwota (...),64 stanowiła wynagrodzenie ubezpieczającego. Tak wysoka część składki w istocie nie ma charakteru składki, a dodatkowego nieuprawnionego zysku powoda.

Reasumując: roszczenie powoda wynikało z weksla, który został wypełniony niezgodnie z warunkami prawa wekslowego tj. umowy, której wykonanie weksel zabezpieczał, co skutkowało, że pozwana nie była zobowiązana do zapłaty sumy wekslowej z weksla in blanco, którego była wystawcą. Powyższe skutkowało upadkiem roszczenia powoda opartego na wekslu złożonym do akt sprawy. To zaś skutkowało w konsekwencji uchyleniem nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w dniu 13 grudnia 2017 roku (sygn. akt I Nc 2968/17) i oddaleniem powództwa w całości (art. 496 k.p.c.), o czym Sąd orzekł w punkcie I sentencji wyroku.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu uzasadniała treść przepisu art. 98 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Ponieważ powód przegrał proces w całości Sąd zasądził na rzecz pozwanej koszty procesu, sprowadzające się do kosztów związanych z ustanowieniem pełnomocnika zawodowego i opłaty skarbowej 34 zł.

Z tych względów Sąd orzekł jak w wyroku.

Zarządzenie: (...).